

Prædiken til 17. søndag efter Trinitatis

Luk. 14,1-11

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Engang på en sabbat var Jesus kommet ind for at spise hos en af de ledende farisæere, og de sad og holdt øje med ham. Da stod der foran ham en mand, som led af vand i kroppen, og Jesus spurgte de lovkundige og farisæerne: »Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej?« Men de sagde ingenting. Så rørte han ved manden og helbredte ham og lod ham gå. Derpå sagde han til dem: »Hvis en af jer har en søn eller en okse, som falder i en brønd, vil han så ikke straks trække dem op, selv om det er på en sabbat?« Det kunne de ikke svare på. Da Jesus lagde mærke til, hvordan de indbudte udvalgte sig de øverste pladser ved bordet, fortalte han dem en lignelse: »Når du bliver indbudt til et bryllup, så sæt dig ikke øverst ved bordet. Måske er der indbudt en, der er fornemmere end du, og så kommer han, der har indbudt jer begge, og siger til dig: Giv ham din plads! Så må du med skam indtage den nederste plads. Nej, når du bliver indbudt, gå da hen og sæt dig på den nederste plads, så at han, der indbød dig, kan komme og sige: Min ven, sæt dig højere op! Så bliver du hædret i alle gæsternes påsyn. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.«

Lukasevangeliet 14,1-11

Jeg spillede engang kort med en flok venner, hvor min ene ven blev ved med at vinde gang på gang. Han begyndte på, når han havde vundet endnu en runde at fastslå, at det egentligt var imponerende hvor god han var til kortspillet, mens han samtidig var så ydmyg, at han ikke ville prale med sine evner. Og som han konkluderede, så var det en ret sjælden kombination både at være så dygtig til noget, mens man samtidig er så ydmyg.

Ironien ligger naturligvis lige for, og det understreger noget af paradokset ved ydmyghed. Fordi man kan ikke fastslå, at man selv er ydmyg, uden at ydmygheden ophører. Ydmyghed er lidt ligesom stilhed, så snart den omtales, så forsvinder den. Man kunne derfor godt fristes til at tænke, at sand ydmyghed altid er at fastslå, hvor dårligt og ufuldstændigt et menneske man er.

Men ironien med denne ydmyghed er, at den sætter en selv i centrum. Godt nok er det med negativt fortegn, men når man fremhæver alle sine negative sider, så ender man også med at snakke om sig selv. Og måske er der også en bagtanke med, at man gerne vil have modparten til at rose en, så ydmygheden egentlig er et skalkeskjul for at få ros. Så hvad er da sand ydmyghed?

Hvis vi ser på Jesu lignelse, så er sand ydmyghed at sætte sig på de nederste pladser uden at gøre opmærksom på det. Eller med andre ord, sand ydmyghed er ikke at sætte sig selv nederst, imens man gør alle opmærksomme på det. Sand ydmyghed er derimod at sætte sig selv nederst i al stilfærdighed. Overført på vores liv i dag, så er sand

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 788, 124 årgang
Oktober 2023
ISSN 0901-2214

ydmyghed hverken at tænke mere eller mindre om sig selv, nej det handler tværtimod om at tænke mindre på sig selv. Det handler om at have en attitude, hvor man forsøger at skabe rammer for, at de andre mennesker i samtaler kan blive trukket fremad, så de kan opleve sig set og hørt.

Det er lidt ligesom den gamle fortælling om treenighedens dans. Her er forestillingen, at treenigheden i al evighed har danset, hvor hver person i treenigheden har forsøgt at få de andre i centrum. Denne bevægelse gør, at det hele tiden skifter, hvem der er i centrum, fordi hver enkelt prøver at fremhæve de andre. Sådanne venskaber er også fantastiske at være en del af. Venskaber hvor man skiftevis kan være i centrum. Venskaber hvor man ikke kæmper om at være i centrum, men hvor man skiftevis giver hinanden mulighed for at være i centrum.

Dermed ikke sagt, at man ikke godt må have brug for at tale om sig selv og sine egne problemer. I kirken har vi f.eks. praksis for sjælesorgssamtalen, der som navnet antyder, giver mulighed for, at man kan snakke med et andet menneske om, hvordan man har det for tiden. Det har en kæmpestor værdi, og sjælesorgssamtalen giver netop en ramme for, at man kan få talt om, hvad man selv har behov for. Men kaldet til ydmyghed handler om at acceptere den virkelighed, at alting ikke altid handler om mig. Eller om mig, for den sags skyld. Derfor kædes ydmygheden i dagens tekst også, på lidt overraskende vis, sammen med sabbatten.

For sabbatten handler grundlæggende om, at man skal sætte verden og sine egne projekter og ambitioner på pause, og så skal man give plads til det, der virkelig har betydning: relationen til Gud og mennesker. Vi kan godt glemme sabbattens betydning i vores del af verden. Supermarkederne har åbent året rundt, og forskellige aktiviteter kan lige så godt ligge på søndagen som andre dage.

Og derfor har søndagen ikke samme karakter af hviledag længere. Ikke desto mindre har vi fortsat brug for tænkningen fra sabbatten. Vi har fortsat brug for at skabe rum til alt det i tilværelsen, der

ikke har et formål, men er formålet i sig selv – det er nemlig sabbattens opgave.

Lad mig prøve at forklare denne skelnen. Når vi arbejder, så er formålet at tjene penge, så vi kan leve. Når vi bruger en masse tid på at forberede en fest, så er formålet, at vi skal holde en fest. Når vi går, cykler eller kører i kirke, så er formålet, at vi skal i kirke. Der er altså ting, hvori formålet er, at vi skal opnå noget andet. Men sabbatten er i sin essens der, hvor vi skal gøre det, der er formålet i sig selv. Vi skal være sammen med de mennesker vi holder af. Vi skal samles til gudstjeneste i bøn og lovsang. Vi skal fejre selve livet, som man jo virkelig gør i sabbatmåltidet traditionelt.

Alle disse ting har ikke noget større formål, fordi det at gøre det er så fyldt med formål i sig selv. Det er tværtimod sådan, at alt hvad vi gør på sabbatten, er så vigtigt, at vi gør det for dets egen skyld. Og det interessante ved sabbatstanken er grundlæggende, at den tvinger en til at acceptere, at jeg ikke er mere vigtig, end at jeg godt kan sætte mit arbejde og virke på pause, og den positive oplevelse er så, at verden faktisk stadig står. Utroligt nok.

Ja man fristes til at citere gamle Lyng Jakobsen, der var sportsdirektør i Ålborg boldklub i en år-række. Han sagde til sin afskedsreception således: "Hvis man vil vide, hvor uundværlig man er, så skal man stikke en finger ned i et glas vand og måle hullet bagefter." Nuvel, måske ikke det mest opbyggelige ord, der er sagt fra kirkens prædikestol gennem de sidste 40 år.

Men alligevel beskriver de ord, at sand ydmyghed også er at vide, at verden faktisk godt kan gå sin gang uden mig. Hvis man ikke tror, at det er muligt, så er det klart, at man hurtigt oplever livet som en opgave. Derimod er sabbatten og hvilens gave, at man godt kan nyde alt det i livet, der er godt og et formål i sig selv, og bagefter opdage, at verden stadig står.

I forberedelsen til denne prædiken læste jeg et par af de smukke høstsalmer, som vi har i vores salmebog. Jeg besluttede mig derfor også for, at vi bagefter prædiken skal synge "Vi pløjed og vi så'ed". Det er en salme med stor visdom. Den

fastslår først, at vi som mennesker har pløjed og så'ed, men at bønnen for vores afgrøder umiddelbart måtte følge efter. Og så slutter hvert vers med bekendelsen til Gud om, at alle gode gaver bliver os givet fra ham. Og hvorfor er det stor visdom? Jo fordi, at salmen indkapsler noget af ydmyghedens sandhed. Lige så vel, som man i sand ydmyghed ikke bare skal resignere og tænke alt er ligegyldigt, så kræver høsten, at der bliver sået.

Et godt og virksomt liv kræver også, at man gør noget – sand ydmyghed er også at turde påtage sig en rolle i livet. Men ligesom med ydmyghedens indsigt af, at alt ikke afhænger af mig, så er der en grundlæggende indsigt i salmen om, at alting bliver os givet af Gud.

Og netop i denne indsigt ligger noget af troens gave: at Gud er altings gode giver, og den der tør tro og leve med det som kurs i livet, han bliver ophøjet af Gud. Sand ydmyghed er således i virkeligheden at tro på, at Gud bruger det, som jeg nu engang kommer med, og så velsigner han det mangefoldfuldstændigt uafhængigt af mig. Amen

Amen.

Kristoffer Hjorth Kruse

Sognepræst i Farum Sogn

Salmer (Den Danske Salmebog):

747: Lysets engel går med glans

392: Himlene Herre

7: Herre Gud! Dit dyre navn og ære

730: Vi pløjed og vi så'de

Nadversalme: 848: Du har åbnet din lysende bue

365: Guds kærlighed ej grænse ved

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk